

Sygn. akt XVII AmE 158/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący - **Sędzia Sądu Okręgowego Ewa Malinowska**

po rozpoznaniu 22 lutego 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania (...) S.A. z siedzibą w R.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

z udziałem (...) S.A. z siedzibą w L., M. N.

o ustalenie, że wstrzymanie dostaw energii było uzasadnione

na skutek odwołania (...) S.A. w R. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 13 maja 2020 r. Nr (...)

1. oddała odwołanie;
2. zasądza od (...) S.A. w R. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Ewa Malinowska

XVII AmE 158/20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 maja 2020 r. wydaną w sprawie Nr (...) na podstawie art. 8 ust. 1 w związku z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833) oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.) po rozpatrzeniu wniosku M. N. z dnia 26 września 2019 r. o rozstrzygnięcie sprawy spornej dotyczącej nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania energii elektrycznej w dniu 24 września 2019 r. do nieruchomości przy ul. (...) w K. przez (...) S.A. z siedzibą w L. na zlecenie sprzedawcy energii elektrycznej (...) S.A. z siedzibą w R. orzekł, że wstrzymanie w dniu 24 września 2019 r. dostarczania energii elektrycznej do nieruchomości przy ul. (...) w K. przez (...) S.A. na zlecenie sprzedawcy energii elektrycznej (...) S.A. było nieuzasadnione.

(decyzja k. 6-13)

Powód (...) S.A. z siedzibą w R. wniósł odwołanie od tej decyzji zaskarżając ją w całości. Zaskarżonej decyzji zarzucił błędne uznanie, że nie zaistniały przesłanki do wstrzymania dostaw energii, błędne uznanie, że okoliczność dokonania wpłaty przez wnioskodawcę na inny rachunek bankowy niż przypisany do konta ewidencyjnego punktu poboru energii jest jednoznaczne z uregulowaniem należności, błędne uznanie, że (...) S.A. nie udowodnił daty doręczenia

wnioskodawcy powiadomienia. Zarzucając powyższe wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i zasądzenie kosztów postępowania.

(odwołanie k. 16-18)

Pozwany w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

(odpowiedź na odwołanie k. 47-51)

Zainteresowany M. N. nie zajął stanowiska w sprawie.

Zainteresowany (...) S.A. z siedzibą w L. wyraził stanowisko, że nie jest zainteresowany rozstrzygnięciem sprawy po myśli żadnej ze stron i wniósł o nieobciążanie go kosztami.

(odpowiedź na odwołanie k. 54)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. N. pobiera energię elektryczną na podstawie kompleksowej umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej nr (...), ze Spółką (...) S.A. Oddział z siedzibą w S., która na podstawie tej umowy prowadzi rozliczenia za energię elektryczną oraz świadczenie usług dystrybucji. (...) dostarczana jest do dwóch punktów poboru: (...) w K. i (...) D.. Do punktu poboru (...) w K. przypisany jest rachunek bankowy nr (...) i numer ewidencyjny klienta: (...), a dla punktu poboru (...), D., przypisany jest rachunek bankowy nr (...) i numer ewidencyjny klienta: (...). Wnioskodawca jest odbiorcą w gospodarstwie domowym. Rozliczenia za energię elektryczną dostarczaną do obiektu Wnioskodawcy realizowane były na podstawie cen i stawek opłat ustalonych dla grupy taryfowej (...) obejmującej odbiorców w gospodarstwach domowych.

W dniu 28 maja 2019 r. (...) (...) wystawił M. N. (numer klienta (...)) faktury VAT za energię elektryczną i usługę dystrybucji m.in.:

- nr (...), rozliczenie za okres od 19 listopada 2018 r. do 27 maja 2019 r., na kwotę 736,72 zł wraz z odsetkami, z terminem płatności 11 czerwca 2019 r.;

- nr (...), prognoza na okres od 29 maja 2019 r. do 26 lipca 2019 r., na kwotę 612,63 zł, z terminem płatności 26 lipca 2019 r.

M. N. dokonał omyłkowo wpłaty kwoty 736,72 zł na rachunek (...) (...) nr (...), tytułem „FAKTURA VAT NR (...)”. Następnie, w dniu 26 lipca 2019 r. M. N. omyłkowo dokonał wpłaty kwoty 612,63 zł. na rachunek (...) (...) nr (...), tytułem „FAKTURA VAT NR (...)”.

Obie wpłaty zostały automatycznie zaksięgowane na konto (...), na którym nie było zarejestrowanych faktur VAT, których te płatności dotyczyły. Powyższe wpłaty winny być dokonane na rachunek bankowy (...), co spowodowałoby, że wpłaty zaksięgowaliby się na właściwe konto (...), a wskazane w tytułach przelewów faktury zostałyby automatycznie zbilansowane tymi kwotami. Zatem na koncie (...) powstała nadpłata w kwocie 1349,35 zł, a na koncie (...) niedopłata w tej wysokości.

W dniu 31.07.2019 r. na koncie (...) wystawione zostały faktury VAT nr: (...) na kwotę 142,40 zł (w tym odsetki 0,02 zł), z terminem płatności do dnia 14.08.2019 r. Faktura ta automatycznie zbilansowała się i w całości została pokryta z nadpłaty figurującej na koncie, a konkretnie z wpłaty 736,72 zł z dnia 18.06.2019 r. z której pozostało 594,32 zł. Uwzględniając wpłatę 612,63 zł z dnia 26 lipca 2019 r. nadal pozostawała na koncie nadpłacona kwota 1206,95 zł.

Pismem z dnia 2 sierpnia 2019 r. (...) (...) wysłał do Wnioskodawcy (ID płatnika: (...)) przypomnienie o nieuregulowaniu należności wynikających z faktur o numerach:

- (...), należność główna, termin płatności 11 czerwca 2019 r., kwota 736,63 zł.
- (...), nota odsetkowa, termin płatności 11 czerwca 2019 r., kwota 0,09 zł.
- (...), należność główna, termin płatności 26 lipca 2019 r., kwota 612,63 zł.

W piśmie tym poinformowano odbiorcę, że : „O ile wskazane w treści niniejszego pisma zadłużenie zostało uregulowane przed datą otrzymania przypomnienia prosimy o jego zignorowanie”.

W dniu 8.08.2019 r. M. N. skontaktował się telefonicznie z biurem obsługi powoda i pracownik (...) poinformował go, że na koncie (...) figuruje nadpłata w kwocie 1206,95 zł , i dokonał omyłkowego zsumowania pozycji figurujących na koncie odbiorcy poinformował go, że kwotą niezbędną do przebiegowania z tytułu zadłużenia na koncie (...) jest kwota 1097,05 zł. W związku z tym M. N. zlecił dyspozycję przebiegowania kwoty 1097,05 zł na konto (...). W wyniku tej operacji przebiegowano kwotę 736,72 zł z dnia 18.06.2019 r., która pokryła fakturę VAT nr (...) w tej samej kwocie i kwotę 360,33 zł z datą 26.07.2019 r., która pokryła częściowo fakturę VAT nr (...) na kwotę 612,63 zł, z której do zapłaty nadal pozostawała kwota 252,30 zł. a następnie pracownik po wyliczeniu pozostałej kwoty nadpłaty 109,90 zł (1206,95 zł - 1097,05 zł) zarejestrował zgłoszenie wykonania jej zwrotu na konto bankowe Klienta, co zostało wykonane w dniu 8.08.2019 r.

W konsekwencji na koncie (...) w dniu 9.08.2019 r. anulowano zlecenie wstrzymania dostaw energii elektrycznej z dnia 7.08.2019 r. (wystawione na podstawie Powiadomienia nr (...) z dnia 2.07.2019 r. z tytułu braku zapłaty faktury VAT nr (...)), jednak z powodu częściowego uregulowania (po przebiegowaniu) faktury VAT nr (...), z której do zapłaty pozostało 252,30 zł, w dniu 16.08.2019 r. wystawiono, a następnie wysłano do M. P. nr (...) o zamiarze wstrzymania dostaw energii elektrycznej.

W powiadomieniu tym M. N. został poinformowany, że „do dnia 16.08.2019 nie zostały uregulowane należności wynikające z następujących faktur/dokumentów: (...) Nr faktury/dokumentu (...) (...) Termin płatności 26.07.2019 (...) Kwota do zapłaty 252,30", a także pouczony o treści art. 6b ust 2 i 3 ustawy - Prawo energetyczne.

Następnie sprzedawca (...) (...) skierował do dystrybutora energii elektrycznej polecenie wstrzymania energii elektrycznej do obiektu Wnioskodawcy, które zostało zrealizowane przez przedstawicieli operatora systemu dystrybucyjnego w dniu 24 września 2019 r.

W dniu 25 września 2019 r. Wnioskodawca dokonał wpłaty kwoty 109,90 zł tytułem: „Zwrot błędnie zwróconej przez (...) kwoty w dniu 2018-08-08", oraz dokonał wpłaty kwoty 142,40 zł tytułem: „Wpłata kwoty błędnie pobranej przez (...) z nadpłaty na zapłatę faktury (...)".

Dostawy energii elektrycznej do obiektu M. N. zostały wznowione w dniu 25 września 2019 r.

M. N. złożył do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki wniosek o rozstrzygnięcie sprawy spornej dotyczącej nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania energii elektrycznej w dniu 24 września 2019 r. do nieruchomości przy ul. (...) w K. przez (...) S.A. ") na zlecenie sprzedawcy energii elektrycznej (...) S.A.

W dniu 13 maja 2020 r. zapadła decyzja zaskarżona w niniejszym postępowaniu.

Powyższy stan faktyczny był bezsporny pomiędzy stronami i Sąd ustalił go w sposób zbliżony z ustaleniami dokonanymi przez Prezesa URE.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 8 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, w sprawach spornych dotyczących, między innymi, przypadku nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania paliw gazowych lub energii rozstrzyga Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na wniosek strony.

Z wnioskiem o rozstrzygnięcie sprawy spornej wystąpił do Prezesa URE M. N..

Zgodnie z przepisem art. 6b ust. 2 ustawy - Prawo energetyczne, przedsiębiorstwo energetyczne, wykonujące działalność gospodarczą w zakresie przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii, na żądanie sprzedawcy paliw gazowych lub energii wstrzymuje, z zastrzeżeniem art. 6c ww. ustawy, dostarczanie paliw gazowych lub energii, jeżeli odbiorca zwleka z zapłatą za świadczone usługi lub pobrane paliwo gazowe lub energię, co najmniej przez okres 30 dni po upływie terminu płatności.

Przedsiębiorstwo energetyczne jest zobowiązane powiadomić odbiorcę który zwleka z zapłatą za świadczone usługi lub za pobrane paliwo gazowe lub energii elektrycznej lub ciepła, jeżeli ten nie ureguluje zaległych i bieżących należności w okresie 14 dni od dnia otrzymania tego powiadomienia. (art. 6b ust. 3 p.e.)

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że kwestię sporną stanowiło ustalenie, czy uzasadnione było wstrzymanie dostaw energii elektrycznej w dniu 24 września 2019 r. do obiektu przy ul. (...) w K..

Aby odpowiedzieć na to pytanie należy ocenić, czy zainteresowany M. N. pozostawał w zwłoce w zapłacie należności za dostarczaną energię elektryczną. Dokonując tej oceny zgodzić należy się z pozwanym, że prawo energetyczne nie zawiera definicji pojęcia zwłoka, dlatego też konieczne staje się odwołanie do regulacji zawartej w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145, ze zm.), tj. a konkretnie do treści przepisu art. 476 tej ustawy, który stanowi, że dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Nie dotyczy to wypadku, gdy opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Sąd podziela stanowisko Prezesa URE, że na dzień wstrzymania dostaw energii M. N. nie pozostawał w zwłoce z zapłatą należności za pobraną energię elektryczną i świadczone usługi dystrybucji. W dniu 18 czerwca 2019 r. dokonał on wpłaty kwoty 736,72 zł na konto (...) (...) przypisane punktowi poboru (...), D., a następnie w dniu 26 lipca 2019 r. dokonał wpłaty na ten sam rachunek kwoty 612,63 zł. W tytule obu wpłat dokonanych zostały prawidłowo wskazane numery faktur dotyczące obiektu przy ul. (...) w K.. Obie faktury zostały zatem uregulowane w prawidłowej wysokości ze wskazaniem prawidłowych numerów faktur, ale na numer konta przypisany do innego punktu odbioru. W ocenie Sądu oznacza to, że zadłużenie zostało przez dłużnika prawidłowo uregulowane. Dłużnik jasno wskazał, którego długu dotyczy zapłata i rację ma pozwany, że zgodnie z art. 451 kpc to do niego należy wybór w tym zakresie. Zgodnie z art. 454 § 1 świadczenie pieniężne powinno być spełnione w miejscu zamieszkania lub w siedzibie wierzyciela w chwili spełnienia świadczenia. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem spełnienie świadczenia bezgotówkowego następuje w dniu uznania rachunku bankowego wierzyciela. Sąd podziela w całej rozciągłości stanowisko zawarte w wyroku z dnia 19 września 2011 r. (sygn. akt XVII AmC 145/10, Legalis), że „nawet, gdyby numer rachunku albo tytuł zapłaty został błędnie wpisany [określony] lub z innych powodów nastąpiło opóźnienie w przyporządkowaniu składki, to i tak wpłacone środki były w posiadaniu ubezpieczyciela, który mógłby już korzystać z nich i pobierać korzyści. Zatem konsument spełnił swoje świadczenie, a dzień faktycznej wpłaty należałoby uznać za dzień zapłaty składki" Wyrok ten zapadł na gruncie umowy ubezpieczenia, ale znajduje on również zastosowanie w niniejszej sprawie. Niewątpliwie powód mógł korzystać ze środków przelanych przez odbiorcę na jego konto również wówczas, gdy środki te wpłynęły na inny rachunek niż przypisany do obiektu, którego dotyczyło zadłużenie. Środki te cały czas były w dyspozycji właściciela rachunku, którym był (...) (...) S.A. Tym bardziej przed zastosowaniem tak dolegliwego dla odbiorcy narzędzia w postaci wstrzymania dostaw energii (...) (...) powinien dokonać prawidłowej weryfikacji rachunków bankowych, pod kątem zalegania - lub niezalegania - przez odbiorcę z zapłatą należności. Weryfikacja ta została dokonana na skutek telefonicznej interwencji powoda, jednak przeprowadzono ją w sposób błędny z przyczyn leżących po stronie (...) S.A. bowiem pracownik błędnie zliczył dokonane wpłaty i nieprawidłowo poinformował odbiorcę, że nie posiada on już zadłużenia i że na jego koncie powstała nadpłata. Jest zatem zupełnie uzasadnione, że M. N. otrzymując

powiadomienie o zadłużeniu w kwocie 252,30 zł po odbytej rozmowie, w której poinformowano go, że wszystkie faktury są uregulowane zignorował wezwanie do zapłaty, pozostając w zaufaniu do przedstawionych mu informacji. Nie był to zatem klient nielojalny, tylko wprowadzony w błąd przez sprzedawcę energii elektrycznej. Wymogi lojalnego działania i staranności zawodowej leżące po stronie powoda wymagały rzetelnego zweryfikowania stanu rachunków bankowych odbiorcy zanim podjęto decyzję o wstrzymaniu mu dostaw energii. Zgodzić należało się z pozwanym, że (...) (...), dokonując przedmiotowego wstrzymania dostaw energii elektrycznej, co najmniej nie dochował należytej staranności.

Sąd orzekający w niniejszym składzie, w pełni podziela i przyjmuje za swoje stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Warszawie, w uzasadnieniu wyroku z dnia 9 czerwca 2015 r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 1121/14, który stwierdził, iż skoro możliwość wstrzymania dostaw jest uzależniona wyłącznie od decyzji przedsiębiorstwa, to podjęcie decyzji tak uciążliwej dla każdego odbiorcy, powinno być uczynione z zachowaniem zasad szczególnej staranności wymaganej od przedsiębiorcy działającego na rynku regulowanym ((...) Prawnej LEX nr 1820930).

Konsekwencje użycia tego środka są dla odbiorcy bardzo dolegliwe, dlatego powinien on być stosowany jedynie w wyjątkowych sytuacjach, a nie jedynie jako element nacisku na odbiorcę w przypadku sporów co do rozliczeń. Należało zgodzić się z pozwanym, że w niniejszej sprawie nie zostały spełnione przesłanki, o których mowa w powyższym przepisie. Brak reklamacji po stronie powoda nie oznacza, że uznał on, że zadłużenie istnieje, szczególnie w niniejszym stanie faktycznym. Uiszczenie kwoty 252,30 zł po wstrzymaniu mu dostaw energii nie świadczy też o tym, że uznał on istnienie zadłużenia po swojej stronie, wręcz przeciwnie, świadczą o tym jego dalsze działania, w tym wystąpienie do Prezesa URE o rozstrzygnięcie sporu. Odbiorca uiszczył tę kwotę, aby spowodować jak najszybsze przywrócenie mu dostaw energii.

Kwestie dotyczące prawidłowości doręczenia odbiorcy powiadomienia z dnia 16.08.2019 r. w tej sytuacji nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Z tych wszystkich względów, stwierdzając brak podstaw do uwzględniania odwołania, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Podstawę prawną wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym stanowił przepis art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 3 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, zgodnie z którym w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu (...)19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego przewodniczący może zarządzić przeprowadzenie posiedzenia niejawnego, gdy nie można przeprowadzić posiedzenia zdalnego, a przeprowadzenie rozprawy lub posiedzenia jawnego nie jest konieczne.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że na koszty należne - wygrywającemu sprawę - Prezesowi URE i zainteresowanemu złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł, ustalone na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym od dnia 26 listopada 2016 r.

SSO Ewa Malinowska